

skulde have vilst sig, hvis denne Sag isjor var kommen til Behandling, at det vilde være blevet en meget besværlig Behandling. Men der var dog en Majoritet, som med et Par Stemmers Overvægt forhindrede, at Sagen kom i Udvalg. Og hvorledes stod det med Forslaget til Landcommunalloven? Der var ikke Tale om at nedsætte noget Udvalg i den her i Thinget, det viste sig strax, at der var en saa stor Over for at gennemføre Lovforslaget i den daværende Samling, at der behøvedes den største Anstrængelse og Opmærksomhed for blot at gjøre det muligt at faae nogle af de meest paatrængende Forandringer gjorte til Gjenstand for en alvorlig Overveelse. De ærebe Medlemmer maage ikke troe, at det i og for sig er noget fornøieligt eller lysteligt Arbejde at kæmpe imod en saa stærk Strømning, tilmed naar Regjeringen selv er med i Strømningen. Men jeg havde dengang en meget levende Fornemmelse af, at Lovforslaget trængte til Eftersyn; og jeg ansaae det derfor for min Pligt at gjøre, hvad jeg kunde. Det var utænkeligt med nogen Nytte at gjøre Forslag om at faae et formeligt Udvalg nedsat af Thinget, hvorimod det lykkedes at faae flere ikke uvigtige Spørgsmaal drøftede i et privat Udvalg, om jeg saa maa sige, af Medlemmer, der traadte sammen til Lovforslagets Overveelse; derved, og jeg vil ikke undlade at bemærke det, og ogsaa ved den høitærede Ministers Bistand blev det opnaaet, at idetmindste nogle af de Punkter, som meest trængte til Omsarbeidelse, fik Lov til at komme til Forhandling i dette Thing; men det var mig klart, at det ikke kunde nytte mig særligt at ville fremdrage Punkter, som blot vedkom Landcommunerne, naar de, der vare Repræsentanter for Landet, aldeles ikke lagde Vægt derpaa. Dette gjælder netop om den paaberaabte Bestemmelse om ministeriel Sondring af Amtscommunernes Fællesforhold. Det er altsaa ingenlunde, fordi jeg ikke saa, at der kunde gjøres Indvendinger imod disse Spørgsmaal, at intet Forslag her blev stillet, men naar de Medlemmer, der vare nærmest kaldede til at varetage

Amtscommunernes Interesser og Rettigheder, ingen Betænkeligheder havde, saa var det jo naturligt, at jeg ikke paatog mig den haabløse Gjerning at begynde paa at foreslaae Endringer her. Dette var een Grund, og jeg kunde nævne flere. Landcommunalloven er overhovedet virkelig ikke en Lov, der er bleven til efter saa nogle en Prøvelse her i Thinget eller som er saaledes sigtet i alle Punkter, at det skulde være nok at fremføre en hvilken som helst Bestemmelse i den nævnte Lov, for at slaa enhver Indvending af Marken, som for Kjøbstædernes Vedkommende fremkommer med Hensyn til Spørgsmaalet om Ministerens Sondringssmyndighed, som dengang meget udsørligt blev gjort til Gjenstand for Thingets Overveelse, og som nu vender tilbage. Dette er det Hovedsynspunkt, som jeg trods den silbige Forhandlingslid har troet at maatte gjøre gjældende, da der atter og atter saa stærkt argumenteres fra Landcommunalloven. Desuden ligger det imidlertid, som alt bemærket, i Forholdenes Natur, at der er noget mere Gensartet i Intereserne, hvor Spørgsmaalet blot alene vedkommer Landcommunerne, medens Forholdet stiller sig noget anderledes der, hvor Kjøbstæderne og Landet have samlet sig til et saadant fælles Foretagende, hvad enten det nu er Kjøbstaden eller Landcommunen, der vil have det engang indførte Fællesstabs ophævet. Naar nu den høitærede Minister gjentagne Gange fremdrog de smaa Forhold, som om det vilde være urimeligt i disse at følge de Regler, som Udvalgets Forslag opstiller i Almindelighed, saa maa jeg dog spørge: Kan den høitærede Minister vente, at Udvalget skulde see sig istand til at fremsætte detaillerede Forslag, der gjorde Forskjel mellem de større og de mindre Forhold, naar dette Spørgsmaal aldeles ikke var bearbejdet fra Regjeringens Side. Vi staae her, mine Herrer, ved en noget lignende Betragtning som den, der maatte gjøre sig gjældende ved Havneforholdene. Den høitærede Minister hævder enkelte Hovedsynspunkter eller Betragtninger, og derefter opstiller han ganske almin-